

Luleå tekniska universitet
Rektor

Luntmakargatan 13, Box 785 I,
SE-103 99 Stockholm, Sweden
Tfn/Phone: +46 8 563 085 00
Fax: +46 8 563 085 50
hsv@hsv.se, www.hsv.se

Jana Hejzlar
08-563 088 19
Jana.Hejzlar@hsv.se
BESLUT

2011-06-14
Reg.nr 641-1317-11

Beslut om tillstånd att utfärda grundläraresexamen med inriktning mot arbete i förskoleklass och grundskolans årskurs 1-3

Högskoleverket beslutar att ge Luleå tekniska universitet tillstånd att utfärda grundläraresexamen med inriktning mot arbete i förskoleklass och grundskolans årskurs 1-3.

Ansökan och ärendets hantering

Luleå tekniska universitet har ansökt hos Högskoleverket om tillstånd att utfärda grundläraresexamen med inriktning mot arbete i förskoleklass och grundskolans årskurs 1-3. För granskning av ansökan har Högskoleverket utsett följande bedömare: docent Mari-Ann Berg, Högskolan i Jönköping (ordförande); docent Göran Bostedt, Mittuniversitetet (ordförande); universitetsadjunkt Ingrid Bardon, Högskolan i Jönköping; universitetslektor Pia Bohlin, Konstfack; universitetslektor Annette Ewald, Högskolan Kristianstad; professor Sven-Erik Hansén, Åbo Akademi; universitetslektor Maud Ihrskog, Högskolan i Borås; professor Geir Johansen, Musikhögskolan i Norge; docent Marlène Johansson, Åbo Akademi; docent Pernilla Nilsson, Högskolan i Halmstad; professor Sigmund Ongstad, Högskolan i Oslo samt universitetslektor Eva Riesbeck, Malmö högskola.

Underlag för bedömningen har varit högskolans ansökan. Lärosätet prövades för grundläraresexamen med inriktning mot arbete i förskoleklass och grundskolans årskurs 1-3 hösten 2010 och ansökan avslogs den 17 december 2010 (se beslut reg. nr 641-933-10). Inför den förnyade prövningen uppmanades lärosätet att i ansökan presentera ett nytt bedömningsunderlag avseende de aspekter som tidigare bedömdes vara otillfredsställande. Bedömargruppens yttrande bifogas, se bilaga 1.

Bedömning

Bedömning har gjorts utifrån de krav som ställs i högskolelagen och högskoleförordningen och utifrån de kvalitetsaspekter och kriterier vid

examenstillståndsprövningar som Högskoleverket har utarbetat med hänsyn tagen till examensbeskrivningen för denna yrkesexamen.

Bedömarens yttrande innehåller dels en sammanfattande bedömning per aspekt dels en samlad bedömning. På grund av den korta tid som har förflutit sedan den tidigare prövningen har det i den förnyade prövningen inte funnits anledning att ändra bedömningarna av tidigare godkända aspekter. Den samlade bedömningen bygger således på både tidigare bedömningar av redan godkända aspekter och nya bedömningar avseende tidigare underkända aspekter, för vilka lärosätet har presenterat ett nytt bedömningsunderlag i den förnyade ansökan.

Ledamöter i bedömarens grupp har inte medverkat i bedömningar där jäv föreligger.

Bedömarens samlade bedömning är att Luleå tekniska universitet har förutsättningar att ge grundläraresexamen med inriktning mot arbete i förskoleklass och grundskolans årskurs 1-3 med tillfredsställande kvalitet. Högskoleverket instämmer i denna bedömning och konstaterar att universitetet har vidtagit relevanta åtgärder för att komma tillrätta med brister som förelåg enligt tidigare beslut.

Beslut

Högskoleverket beslutar att ge Luleå tekniska universitet tillstånd att utfärda grundläraresexamen med inriktning mot arbete i förskoleklass och grundskolans årskurs 1-3.

Beslut i detta ärende har fattats av universitetskanslern Lars Haikola efter föredragning av utredaren Jana Hejzlar i närvaro av stabschefen Lennart Ståhle och avdelningschefen Magnus Hjort.

I ärendets beredning har även utredarna Cecilia Nordqvist och Joakim Palestro deltagit.

Lars Haikola

Jana Hejzlar

Kopia till:
Utbildningsdepartementet
Ledamöterna i bedömagruppen

Luleå tekniska universitet – grundlärarexamen med inriktning mot arbete i förskoleklass och grundskolans årskurs 1–3

Lärosätet prövades för grundlärarexamen med inriktning mot arbete i förskoleklass och grundskolans årskurs 1-3 hösten 2010 och ansökan avlogs den 17 december 2010 (se beslut reg.nr 641-933-10). Det yttrande som utgjorde underlag för ovanstående beslut utmynnade i en negativ samlad bedömning, men det fanns likväl enskilda aspekter som bedömdes vara tillfredsställande. På grund av den korta tid som har förflutit sedan den tidigare prövningen har det i den förnyade prövningen våren 2011 inte funnits anledning att ändra bedömningarna av dessa tidigare godkända aspekter. Den samlade bedömningen bygger således på både tidigare bedömningar av redan godkända aspekter och nya bedömningar avseende tidigare underkända aspekter, för vilka lärosätet har presenterat ett nytt bedömningsunderlag i den förnyade ansökan.

Utbildningens förutsättningar

Lärarresurs

Antalet lärare i proportion till utbildningens beräknade omfattning och den vetenskapliga kompetensen bedömdes i den förra ansökan vara tillfredsställande. Vetenskapligt grundad ämnesdidaktisk kompetens bedömdes dock som svag i några avseenden. Lärosätet redogör i sin förnyade ansökan ett försök att stärka och tydliggöra denna kompetens företrädesvis inom området barns språk-, läs- och skrivutveckling och inom området praktiska och estetiska lärprocesser samt i engelska. En lektor i svenska har enligt ansökan tilldelats särskilda medel för forskning i läs- och skrivinlärning. En adjunkt i svenska är forskarstuderande med inriktningen läs- och skrivprocesser. Två adjunkter vid lärosätet som är utbildade i specialpedagogik och har lång professionserfarenhet utgör den huvudsakliga resursen inom läs- och skrivutveckling. Trots dessa vällovliga initiativ är den vetenskapligt grundade ämnesdidaktiska kompetensen och lärosätets forskning riktad mot svenskämnet kunskapsområden i grundskolans tidiga år fortsatt svag. Inte minst gäller det ämnesområdet läs- och skrivutveckling, som är central för inriktningen. För praktiska och estetiska lärprocesser har en rekrytering påbörjats av en lektor i pedagogik med inriktning mot bild. Även om lärosätet har en kompetent examinator inom området, ter sig de samlade lärarresurserna som små, detta särskilt med tanke på att de estetiska

lärprocesserna och estetiskt lärande ingår i ett flertal av kurserna för inriktningen.

Vi uppfattar också de redovisade ämnesdidaktiska lärarresurserna i de samhällsvetenskapliga ämnena som begränsade. Lärosätets representanter kommenterade under intervjun att endast lärare som aktivt kommer att delta i undervisningen på inriktningen presenterats. Därutöver finns vetenskaplig lärarkompetens att hämta vid behov i organisationen. En lektor i engelska med inriktning mot barn- och ungdomslitteratur har tillkommit sedan den förra ansökan. En professor i engelska med didaktisk inriktning är under rekrytering. Till denna knyts två doktorandtjänster i engelska med didaktisk inriktning.

Vad avser lärarresurser inom naturvetenskapen finns två disputerade ämnesdidaktiker som är aktiva i forskning och i lärarutbildning samt ytterligare en didaktiker som arbetar i huvudsak som lektor i grundskolan men är kopplad till lärarutbildningen i fortbildningsinsatser. Vad avser matematik är även där lärarresurserna förhållandevis starka.

Det framgår inte tydligt i ansökan hur den kritik som bedömargruppen hade mot alltför svag professionserfarenhet för arbete i förskoleklass och grundskolans årskurs 1-3 har hanterats. Detta gäller för flertalet av de ämnen som ingår i inriktningen. Det går dock att utläsa ur ansökan att lärosätet är medvetet om professionserfarenhetens betydelse i den nya lärarutbildningen och att de nyrekryteringar och tydliggöranden som gjorts i den nya ansökan även behandlar lärarsammansättningen.

Lärarnas möjligheter till kompetensutveckling redovisades på ett tillfredsställande sätt i den förra ansökan.

I den förra ansökan bedömdes den vetenskapliga kompetensen för inriktningen vara tillfredsställande. I den förnyade ansökan har lärosätet därför fokuserat på att redogöra för den förstärkning som har gjorts inom ämnesdidaktisk och professionskompetens. Vi menar att även om förstärkningar kan påvisas sedan föregående ansökningstillfälle finns fortfarande viss kritik att rikta mot företrädesvis området läs- och skrivutveckling.

Vi bedömer sammanfattningsvis att aspekten lärarresurs är tillfredsställande.

Utbildningsmiljö (denna aspekt har prövats tidigare och konstaterats tillfredsställande)

Forskning betonas, men vi tvekar om hur forskningsbaserad undervisningen är. I undervisningen möter studenterna dock doktorander och lärare som bedriver forskning, och vi bedömer därför utbildningsmiljön som tillräckligt forskande. Studenterna ges möjlighet till ett kritiskt, kreativt/reflekterande förhållningssätt.

Vi bedömer organisationen av den verksamhetsförlagda utbildningen och lärosätets samarbete med fältet som bra.

Det finns samarbete både inom och utom lärosätet. Teknikens hus och gemensamma kurser med de pedagoger som arbetar där nämns. Fortbildningen för lärare är lokalt förankrad. Det internationella samarbetet är gott.

Vi bedömer sammanfattningsvis att aspekten utbildningsmiljö är tillfredsställande.

Utbildningens genomförande

Styrdokument

Utbildningsplanen anger en tydlig och överskådlig struktur och är utarbetad i enlighet med högskoleförordningens krav.

Lärosätet har sedan föregående ansökningstillfälle vidareutvecklat inriktningens kursplaner. Kursplanerna är nu tydliga och i överensstämmelse med högskoleförordningens krav. Vidare anger lärosätet att studiehandledningar har tagits fram för samtliga kurser inom lärarutbildningen.

Vi bedömer sammanfattningsvis att aspekten styrdokument är tillfredsställande.

Undervisning, kurslitteratur, examination

Kursplanerna beskriver kursinnehållet, undervisnings- och examinationsformerna samt kurslitteraturen på ett relevant sätt. Vid den förra prövningen konstaterade bedömargruppen att undervisningen i den utbildningsvetenskapliga kärnan kommer att vara tillfredsställande. I den nya ansökan redovisas en specifik kurs i bild med tydliga mål och med relevant innehåll och litteraturlistan är väl genomtänkt. En genomläsning av de till kurserna medskickade litteraturlistorna visar dock att dessa i stor utsträckning (några ämnen, till exempel matematik och engelska undantagna) domineras av svensk litteratur. Svensk litteratur kan oftast på ett bra sätt spegla den internationella vetenskapliga utvecklingen inom kunskapsområdet, men samtidigt anser vi att detta kan försvåra ambitionerna av en till inriktningen aktuell och relevant forskningsanknytning. Kursplanerna i svenska integrerar estetiska läroprocesser, som dock får väl stort utrymme på bekostnad av ämnesteorin.

Vi menar att lärosätet har visat hur progressionen sker inom den utbildningsvetenskapliga kärnan och den verksamhetsförlagda utbildningen. Den sista perioden sker på avancerad nivå. Även för ämnena svenska, engelska och matematik framgår viss progression.

Examinationen av den verksamhetsförlagda utbildningen är i den förnyade ansökan tillfredsställande. Detta beskrivs tydligt i kursplanerna och i tillhörande bilagor. Vidare är den verksamhetsförlagda utbildningen tydligt kopplad till ämnena.

Vi bedömer sammanfattningsvis att aspekten undervisning, kurslitteratur och examination är tillfredsställande.

Utbildningens resultat

Säkring av examensmålen

I det inskickade underlaget (kursplaner och studiehandedningar) visas hur kraven görs kända för studenterna.

I den förnyade ansökan och i bilagor redovisar lärosätet sitt system för att säkra att utbildningen ger studenterna förutsättningar att nå examensmålen. Vi finner denna beskrivning tillfredsställande.

Vi bedömer sammanfattningsvis att aspekten säkring av examensmålen är tillfredsställande.

Samlad bedömning

Vår samlade bedömning är att Luleå tekniska universitet har förutsättningar att ge grundläroarutbildning med inriktning mot arbete i förskoleklass och grundskolans årskurs 1-3 med tillfredsställande kvalitet. Vi rekommenderar därför Högskoleverket att bevilja ansökan.

Bedömargruppen består av följande ledamöter:

Docent Mari-Ann Berg, Högskolan i Jönköping (ordförande),

Docent Göran Bostedt, Mittuniversitetet (ordförande),

Universitetsadjunkt Ingrid Bardon, Högskolan i Jönköping,

Universitetslektor Pia Bohlin, Konstfack,

Universitetslektor Annette Ewald, Högskolan Kristianstad,

Professor Sven-Erik Hansén, Åbo Akademi,

Universitetslektor Maud Ihrskog, Högskolan i Borås,

Professor Geir Johansen, Musikhögskolan i Norge,

Docent Marléne Johansson, Åbo Akademi,

Docent Pernilla Nilsson, Högskolan i Halmstad,

Professor Sigmund Ongstad, Högskolan i Oslo,

Universitetslektor Eva Riesbeck, Malmö högskola